



הארחת השבת



אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

פרשת תצוה

תשפ"ד

גיליון 201

א לעבטיגעןער שפּת

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

בגדי קדש

פניני פרשה

"ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך" (כ"ז ט)
 דיוקו של "ואתה תצוה", וכן "ויקחו אליך" - האמור כאן בפרשת "המנוחה" ו"שמן זית" הרומזים ל"תורה ולחכמה" כמובא בדבריהם (ברכות נז.): "הרואה שמן זית בחלום יצפה לחכמה". וכן (הוריות יג.): "אמר רבי יוחנן כשם שהזית משכחת לימוד של שבעים שנה, כך שמן זית משיב לימוד של שבעים שנה". וב"ליקוטי מוהר"ן" (קע"ז ועוד) ד"שמן משחת קדש" הם בחינת המוחין בחינת (תהלים קל"ג) "כשמן הטוב על הראש". ו"מנרתא דא רישא", (הקדמות תיקוני זוהר יג).

דעיקר כוח קבלת התורה וחכמתה הוא ע"י משה רבינו. "משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע" (אבות א א). וכבר מובא בארכה, על קבלת וקיום התורה ע"י הצדיקים.

כן אפשר לומר בדרך רמז, ע"ד הכתוב ב'קבלת התורה' - "דבר אתה עמנו ונשמעה", שביקשו שמשא רבינו ידבר עמם, ולכך כבאן במנוחה הרומזת לתורה, יש הדיוק "ואתה תצוה".

כן אפשר להוסיף ולומר "תצוה" - לשון צוותא וחיבור, התקרבות ודבקות של "בני ישראל" עם משה, עם הצדיק. ויעויין ב'ליקוטי הלכות' (קריה"ת ו כח) על הפסוק: "את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה" (דברים טו), "שבכל דור ודור נמשכת התורה אליו על ידי הצדיקים, כמו שאמרנו (אבות א), משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לוקנים וכו' עד היום הזה, ועיקר המשכת התורה על-ידי קיבוץ הישיבות הקדושות אל רבם האמתי, שעל-ידי זה נכללו נפשותם יחד, שעל-ידי זה נמשך בחינת קבלת התורה בכל דור ודור".

ויעויין ב'ליקוטי הלכות' (בציעת הפת ה כד) בענין התחברות משה עם בני ישראל.

"ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית" ז"ל (כ"ז ט)

כבר הקשו מפרשי התורה, למה דווקא כאן במצוות המנוחה נכתב בלשון: "ציווי" ולא במצוות אחרות? ואפ"ל: ע"פ דברי המדרש (תנחומא ב.) "שבשעה שהקריבו הנשיאים חנוכת המזבח, ולא הקריבו שבת לוי היה נפשו של אהרון עגומה, אמר, כל הנשיאים הקריבו בחנוכת המזבח, ואני לא היה לי חלק בקרבנות. אמר לו הקב"ה: חייך כל השבטים הקריבו חנוכה אחת, ואתה לעצמך תעשה חנוכה מחוץ למרכות העדות באהל מועד יערך אותה אהרון ובניו", ולכן בצדו השני - שעם ישראל לא יעלה בהם קנאה שזו קר מצוה של אהרון ובניו, וזה לכאורה לא שייך להם, לכן היו צריכים זהו זירוה מיוחד.

ואפשר להסמיק לכך בקושיית הרמב"ן על על הא דכתוב בהמשך הפרשה (ל א) "ועשית מזבח מקטור קטורת", בהקשותו: ד'מזבח הקטורת' מקומו היה צריך להיות בפרשה הקודמת בין כלי המשכן, ומדוע הוא כאן אחרי הקדשת אהרון לכהן גדול?

ולא יהיה בזוי; ומכל שכן הצדיק, בוודאי צריך שיהיה מלובש בכבוד, כי על ידי זה הוא נחשב בעיני בני אדם, ויוכל לקרב אותם לעבודת השם יתברך, ואם לא היה מלובש בכבוד, לא היה נחשב בעיני בני אדם כלל. ואפילו השי"ת בעצמו כביכול, כשרצה להכיר א"ע עם העולם, היינו שהעולם יכירו אותו וידעו ממנו ית', התלבש גם כן בלבושים כביכול, שהם כל האותות והמופתים אשר עשה ה' במצרים וכו', שכל זה הוא בחינת לבושין אליו ית', ועל ידי זה הכירו בני ישראל בכל פעם גדולתו יתברך ביותר, וזכו להתקרב אליו יתברך כראונו.

זהירות נצרכת

ברם יחד עם מעלת חשיבות הבגדים, נצרכת הזהירות לבל יפרעו מעבודתו. להזהר כן, אך לא לעשות עסקי מזד גדול סביב זה. וכך הם דבריו בשיחות הר"ן (ק): "ותתפשהו בבגדו" (בראשית ט"ו יב), שהבעל דבר והסטרא אחרא תופסת את האדם בבגדו, דהיינו שמטריד אותו בטרתת בגדיו ומלבושיו. כי טרתת הצטרות מלבושים ובגדים של אדם הם מבלבלין מאד את האדם ומונעים אותו על ידי זה מעבודת השם יתברך... אך מי שהוא בעל נפש ולבו חזק בה', אינו משגיח גם על זה. אף על פי שאין לו בגד ללבוש, אף על פי כן אינו מטריד עצמו בזה ואינו רוצה להניח עצמו לבלבל בזה. וזהו "וינח בגדו אצלה וינס" שמניח בגדו ומלבושו ונס ובורח מהם ואינו משגיח כלל על זה. רק עושה את שלו בעבודת ה' כפי מה שיכול".

כמה עולה בגד יקר - שאינו לפי מדתו

היה זה החסיד רבי שמואל טעפליקער מתלמידי רבנו, שנסע עמו יחד בנסיעות הנעלמות, היה לו בן בשם רבי נחמן, שהתפרנס בכבוד. לימים; קנה מעיל חורפי יפה הנקרא 'פיסער' ותפר עליו בד ממש כדרך הנגידים, ובא במעילו זה למוהר"ג ב"שמחת-תורה". וכשראהו לא מצא הדבר חן בעיניו, ופנה אליו בחכמה וביחוחתא: "רבי נחמן המעיל היפה הזה לא מתאים שתניחהו בארון הבגדים הישן ישן לך, ובכן צריך אתה להחליף את הארון, ואם תחליף את הארון, צריך להחליף גם את כל רהיטי ביתך, כי אין זה יפה שרק ארון הבגדים יהיה יפה ומהודר, ושאר הרהיטים כמו שחם... ואם תחליף רהיטי ביתך, לא יתאימו הרהיטים החדשים לבית הישן שבו אתה גר, כי אין זה יפה שיהיו רהיטים חדשים בבית ישן. ובכן צריך אתה להחליף ביתך לבית אחר יפה יותר, וכל-כך הרבה מעות אין לך, נמצא שאין לך מספיק מעות לכסות את ההוצאות, שמסב לך מעיל זה..."



שירת הפרשה

"בגדי קדש... לקבד ולתפארת" - נקרא בפרשה וקבר נלמד על פלל הבגדים זאת המעלה.

בגדי האדם צריכים להיות תמיד נקיים לבל יראו בהם פתם וירב מתנוססים.

הבגדים הם דינא דמלכותא - על פד מוקא פי רבי יוחנן קרא לבגדו מכבודותא.

גאנו - אנשים פשוטים זהירות נהגו בבגדים, שפכניהם עלינו סוככים.

השבוע אנו קוראים בפרשה את הפסוק: "ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת". בגדיהם של הכהנים אינם דברים של מה בכך, פרשיות שלמות ופסוקים רבים ישנה בפרשייתנו על בגדיהם. "חכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה" - הם אלו אשר הצטרכו לעשות את בגדי אהרן ובניו.

בלבד סוגלת הבגדים לאהרן ולבניו - כפי אשר מפורשים בתורה (עיין בדברי הרמב"ן ובפירושו הנצי"ב ועוד במעלתם) היה בהם בבגדים כוח וסגולה ל"עם ישראל", וכך אנו למדים (זבחים פח): בגדים אלו מכפרת על עוונות בית ישראל. ה'יכתנתי מכפרת על ישיבות על דמים'. ה'מכנסים' על 'גילוי עריות'. ה'מצנפת' על 'גסות הרוח'. ה'אבנט' על 'הרהורי הלב'. ה'חושין' על ה'דיינים'. ה'אפוד' על 'עבודה זרה'. ה'מעיל' על 'לשון הרע'. וה'ציץ' על 'עזות פנים'.

הבגדים מהווים תנאי הכרחי בעבודתם. וכדבריהם (זבחים יז): 'בזמן שהבגדים עליהם כהונתם עליהם, אין בגדים עליהם - אין כהונתם עליהם'.

לבושם של תלמידי חכמים

ומדברים אלו האמורים לכהני ה' - נלמד מהם גזירה שווה - לבני עם ישראל, העומדים ומשרתים את אדונם ויוצרים. כלליות עם ישראל הנקראים 'כהנים', "ואתם תהיו לי מלכת כהנים וגוי קדוש". ולא בכדי כבר נקבע בהלכה על לבושו של 'תלמיד חכם', וכמובא ב'ירמב"ם': שמלבושו של ת"ח צריך להיות מלבוש נאה ונקי, אסור לו שימצא בבגדו כתם או שמנונית. עליו גם לשמור על לבוש שאינו מנוקף עיניים - מחד גיסא, אך לבוש שאינו מזוה את התורה ולומדיה הבגדים מהווים תנאי הכרחי בעבודתם. וכדבריהם (זבחים יז): 'בזמן שהבגדים עליהם כהונתם עליהם, אין לבוש איפא בגדים בינונים נאים ומתקנים'.

חשיבותם של בגדים ושמירתם

בדברים נעליים ושורשיים, אנו רואים לעובדא ולמעשה בענין בגדי האדם, ב'ליקוטי מוהר"ן' (כ"ט), בכתבו: "כי צריך לשמור מאד את הבגדים, שלא יבזה את הבגדים, רק לשמור כראוי שלא יבוא עליהם שום כתם ורוב. וכל מי שהוא גדול יותר, צריך לשמור את הבגדים יותר. כי כל מי שגדול יותר, מדקדקין עמו יותר. ועל כן תלמיד חכם שנמצא רב על בגדיו חוב מיתה (שבת קי"א), כי עמו מדקדקין יותר. כי הבגדים בעצמם הם דנין אותו בבחינת דינא דמלכותא. כי הבגדים הם בחינת מלכות, כי רבי יוחנן קרא למאנה מכבודותא (שבת קי"ג), וזהו בחינת מלכות... והמבזה אותם, נמצא שהוא כמורד במלכות, ואז דינא דמלכותא דן אותו".

ועוד בדבריו על בגדים (תורה קז): "הבגדים הם בסוד החשמ"ל, שהוא שמירה. ועל כן הבגדים יהיו שלמים תמיד ולא קרועים כי הוא קלקול השמירה. הבגדים בעצמם תובעין את האדם אם לא נזהר בשמירתן לכבדן כראוי ולהחזיקן בנקיות. ויעויין בדבריו ביספר המידות (ערך בגדים): "בגדי אדם מרמזים על מדותיו של אדם". "כל המבזה בגדים, לסוף אינו נהנה מהם".

אדם כשר צריך להודו בלבושו ביותר

עוד בחינות הקפדה על הלבוש, וביותר לאנשים חשובים, אנו מוצאים בדבריו (חיי מוהר"ן רא. ליקוטי עצות המושלש בגדים מהודרא בתרא): 'אדם כשר צריך להודו שיהיה מלובש בכבוד קצת כראוי, אם אפשר לו,

הַמְשֵׁךְ הַיּוֹמִי הַפְּרָשָׁה

ובתירוץ בעל ה'קדושת לוי' שאחרי שהוקדש אהרן וזכה לכל הכבוד הגדול ולבגדי הכהונה, היה יכול להתעורר קיטרוג ח"ו, כאשר היה במחלוקת קורח, ואז רק ע"י הקטורת אפשר להוכיח ולברר, כי זה רצונו של הקב"ה, כמו שהתברר באמת במחלוקת קורח, לכן דוקא כאן מקומו. וזהו גם בכאן החיזוק המיוחד שהיו צריכים שלא יקנאו, כדברינו.

"ואתה תצוה" (כז כ)

בדברי הגר"א - ששמו של משה לא הוזכר בפרשה זו, כדברי חז"ל קללת חכם אפילו על תנאי מתקיימת, ומשה אמר "מחני נא מספרך אשר כתבת", ולכך יום

ז' באדר יום פטירת משה רבינו, נופל תמיד בשבוע של פרשת תצוה, וזאת רצה לרמוז לנו שדווקא בפרשה זו לא נזכר שמו.

ואפ"ל בדברינו דגימטריא של "ז' באדר" - אות "זי"ן במילואו "זי"ן יו"ד נו"ן (עם האותיות והתיבות) ועוד "באדר" גימטריא של "ואתה". רמז על משה רעיא - שיום פטירתו הוא בפרשייתנו "ואתה תצוה" כדברי הגר"א.

"שמן זית זך" (כז כ)

אפ"ל, "זך" בגימטריא כמנין אותיות א"ב ועוד מנצפ"ך, רמז דעיקר ה'חכמה' הרמוז על שמן הוא ב'אותיות התורה'.

ויעויין ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה ל ועוד) דאותיות ותיבות התורה הם שיעורים וגבולים שמצמצם בהן חכמתו יתברך שמו.

ובתיבת "זך" אפ"ל דקאי על התורה - שמזככת את האדם, ובדבריהם (יומא עב. ובפירוש חברותא שם) על הפסוק "אמרת ה' צרופה" (תהלים יח). דהתורה מזככת את האדם.

כן אפ"ל ענין "זך" בהקדם בדברי המדרש (מה"ג) "זך, למה? ללמדך שבזמן שהיו זכין וטהורין ראויין להבהיק אורן" וכבר אמרו בדבריהם (יומא קי.) על לימוד תורה ב'טהרה', וזהו "זך" - זיכוך וטהרה.

"להעלת נר תמיד" (כ כ"א)

איך זוכים להעלות - נר התורה והנשמה - ע"י "תמיד" - העקשנות והעקביות - שיעורים קבועים יום יום, ע"ד מאמרם 'קבעת עתים לתורה' (שבת לא.) ובשיחות הר"ן (י"ט) על מעלת קביעות עתים לתורה "ואם יעשו להם חק קבוע וחיויב חזק ללמד בכל יום יום כך וכך ... בוודאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על ידי התורה כי כוח התורה גדול מאד"

"להעלת נר תמיד" (כ כ"א)

בדברי רש"י ד'תמיד' קאי על הלילה, ולפי דברינו דקאי על התורה, אפשר להסמיכו לדברי הרמב"ם (הל' ת"ת פ"ג הי"ג) בכתבו: שאע"פ שיש מצוה ללמוד ביום ובלילה, אך אין אדם לומד רוב חכמתו אלא בלילה.

"ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני ה' תמיד" (כח ל)

ענינו של 'משפט' - חשבון הנפש' נצרך להיות "תמיד", וכמובא ע"כ באריכות, ובני ישראל בשם 'כהנים' נקראים: "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים". וברש"י "תמיד" על המנורה (כ כא) 'כל לילה ולילה נקרא תמיד'.

ענינו של חשבון הנפש ומשפט ביותר ב"לילה" לפני השינה - כמובא ע"כ בספרי אמת.

זוית ראיה <<



**כל אחד
והגוון
שלו.
וכשמתחברים
הגוונים
יחד
מצטיירת
תמונה
מושלמת...**

סיפורים מאירים

סיפורי פרשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו זי"ע

"להעלת נר תמיד" (שמות כז כ)

שלושה עשר שיעורים קבועים בשולחן ערוך

ידוע היה הרה"ק רבי נתן מברסלב זי"ע בשיעוריו ולימודיו הקבועים יום יום, וגודל התמדתו בלימוד התורה והספקו בכל חלקי תורתנו הקדושה. דגש מיוחד שם מוהר"ת בלימוד הפוסקים והשולחן ערוך, כשהוא סיים כל ד' חלקיו בכל שנה ושנה - כפי אשר ציווה לו רבינו הקדוש.

נתן 'שלושה עשר' סוגי סדרים ושיעורים בלימוד השולחן ערוך. בכדי שלא יפסיד יום מימי חייו בלימוד ההלכה, ובגודל 'ישוב הדעת' שהיה מנת חלקו - היו לו לרבי

כשביום רגיל היה לו הספק מסוים בלימוד זה, בשבת קודש היה לו הספק מיוחד ליום קדוש זה, וכן בערב יום כיפור, ביום כיפור, ערב פסח, יום הנסיעה. וכך על זה הדך - ידע תמיד כמה עליו ללמוד ולהספיק בלימוד הפוסקים. ולא להתבלבל משינויי העיתים והזמנים.

והיה זה גם ביומו האחרון עלי האדמות - עשרה בטבת שנת תר"ה, ערך סיום על כל השולחן ערוך עם פירוש הש"ך, ולפני שהגיש לו את השולחן ערוך הגדול - ביקשו הימנו אנשיו, שילמד בשולחן ערוך קטן, היות וזה טירחא גדולה עבורו, התבטא ואמר: "זייט איהר מיר גיט אזוי גיטריא" - אל תהיו מסורים לי כל כך... - אכן כן "להעלת נר תמיד" - - -

חברותות ולימודים מסודרים לפי שעות, רגעים ושניות

היה זה החסיד רבי לוי יצחק בנדר, שהיה ידוע בעקביותו בלימודיו הקבועים יום יום, כשמתגבר על כל המכשולים והמניעות הרבות.

והיה זה בערוב ימיו, עת נלקח ממנו כמעט לגמרי - מאור עיניו, וכבר לא היה יכול לעיין ולקרוא לבד בספרים הקדושים, לא אמר נושא ולא נפל לרפיון רוח, אלא תכנן את סדר לימודו באופן שלא יגרע ממסת לימודו עד נהלי. מעתה הוא כבר לא יכול ללמוד לבדו, הוא יאלץ לשתף בסדרי לימודו חברותות שישמשו עבורו לחליף לעיניו הכבויות.

הכל ידעו כי יומו של רבי לוי יצחק עמוס בסדרי לימוד, אך עתה, באמצעות החברותות נוכחו לדעת כי ההסתר מרובה על הגלוי.

פרשה מיוחדת אפופה הוד נורא, הייתה פרשת לימודו עם החברותות למן היום בו חשכו מאורות עיניו. ללא שום ויתור, וללא שום הפחתה מסדריו הקפדניים בהם נהג כל ימיו. דפי הגמרא הקבועים, פרקי משניות, "פרשיות" זוהר ומדרש, מבלי לותר על זיז כלשהוא.

המבוקר עד הערב התחלפו אצלו החברותות התורניות, זה יוצא וזה בא, והלימוד מסודר לפי שעות, רגעים ושניות.

והיה אם חברותא התאחרה בדקות ספורות בלבד, היה תובע את זמנו, באמר: "הלא אוספים אנו יהלומים יחידים... ואיך שייך לוותר על רגעים בעת שניתנה הרשות והיכולת לאסוף אוצרות יקרי ערך ללא הגבלה?! - - -"

"ומגבעות... לכבוד ולתפארת" (שמות כח כ)

מצא למוהר"ת את כובעו העליון וזכה לברכה

היה זה פעם עת נסע רבי נחמן מטולטשין יחד עם מוהר"ת בעגלה, עף למוהר"ת כובעו העליון. בראות זאת רבי נחמן מטולטשין, חס על כבודו של מוהר"ת, בחשבו לעצמו: שיכול להיות מכך בזיון למוהר"ת, להיכנס לעיר ללא כובעו העליון.

ציווה רבי נחמן לעגלון לעצור, ירד מהעגלה וטרח בטירחא מרובה - לחפש אחר כובעו של רבי נתן, עד שלבסוף מצאוהו והחזירו למוהר"ת.

ובעת שהחזירו, התבטא מוהר"ת בשמחה אל עבר רבי נחמן וברכו: "תנוח ראשך על מקומך". וכשהיה בנו של רבי נחמן, הלא הוא, הרה"ק רבי אברהם ב"ר נחמן - מספר עובדה זו, הדגיש ואמר: "הרי היה לאבי ברכה ממוהר"ת שינוח לו ראשו על מקומו ומשום כך היה באמת, אדם נבון ומיושב מאד"...

הרה"ק מקאצק למוהר"ת - מוח מזהיר תחת כובע פשוט

היה זה עת היה מוהר"ת ב'למברג' למען הדפסת ספרי רבינו, שהה שם גם הרה"ק מקאצק שבא להתרפא ממחלת הריאה.

האדמו"ר מקאצק היה סגור ומסוגר בחדרו, ולא הניחו לשום אדם להיכנס אליו. עמו נתלווה אז תלמידו הרה"ק בעל החידושי הרי"ם מגור, וחסיד נוסף מגדולי תלמידיו. מוהר"ת חפץ מאוד לראות את הצדיק מקאצק שהתפרסם בקדושתו הרבה ובעומק בינתו.

מוהר"ת הופיע במקום אכסנייתו, וביקש מהמקורבים שיכניסוהו אליו. בתחילה סרבו כי הם לא ידעו מי המבקש. אולם מוהר"ת בהשתוקקותו להיכנס - ביקש מהם שיאמרו לרבים: שתלמידו של בעל ה"ליקוטי מוהר"ן" רוצה להיכנס.

בשמוע זאת אהרבי מקאצק, ציווה מיד להכניסו אליו, ושוחחו יחידו שעה ארוכה. לתמיחה החסידים על שיחתו הארוכה עמו בעת חוליו הקשה, השיב הרה"ק מקאצק: "האברך הזה הוא עילוי בחסידות". ובנוסח אחר: "אזא ליכטיגן מוח אונטער א פראַסן דאַשיקל" - "מוח מזהיר תחת כובע פשוט".

מוסדות ברסלב 'אהבת משה'
ע"ש מוהר"ן מברסלב זי"ע א

המוסדות הוותיקים והמנוסים דוברי לשון הקודש למעלה משלושים שנה
בהכוונת זקני אנ"ש זצ"ל ושייבלט"א

הננו שמחים להודיע

שהחלה ההרשמה לשנה"ל תשפ"ה

לכיתות גן ומכינות, תלמוד תורה,
ישיבה לצעירים, הישיבה הגדולה

וחפ"ץ ב'דינו יצלה בהמשך חינוך בנינו לתורה, חסידות ויראת שמים בדרכי רביה"ק הג.נ.מ.ח. זי"ע

לפרטים וקבלת טפסי רישום
02-5829920